

Příloha 2:

AG ČKAIT – Stanovisko k dopisu MMR Čj. 52762/2020-82 ve věci článku doc. Ing. A. Rozsypala, CSc., v časopise Z+i 4/2020

Aktiv profese Geotechnika (AG), jako odborné těleso Komory, je hluboce nespokojen s odmítnutím koncepčních připomínek podávaných k rekodifikaci SZ prostřednictvím ČKAIT v záležitostech týkajících se geotechniky. Proto také souhlasíme se zásadními tézami v uvedeném článku doc. Rozsypala, neboť vycházejí z návrhů podávaných AG.

AG se ve svém programu intenzivně od roku 2015 snaží, v návaznosti na tuzemské nedostatky při zavádění Eurokódu 7 – Geotechnika (platný od roku 2006), o změny ve stavebním právu, které by nás v tomto přiblížily na úroveň vyspělých zemí. Prudký rozvoj geotechnických technologií v uplynulých padesáti letech totiž přivedl tyto země k výrazným úpravám odlišných národních právních rámců výstavby a ve stejném směru bylo i ustavení přelomového Eurokódu 7. Úplně každá stavba má základy, ale jejich geotechnická řešení se stala značně náročnějšími.

AG zahájil informační ofenzívu mnohými odbornými články a publikacemi osvětlujícími tuto problematiku, kterou shrnujeme pod komplexní označení **geotechnická rizika**. V tematických textech jsme již dříve uváděli důvody disproporčně vyšších následků rizik geotechnických v celkovém riziku stavby [1]. Nově jsme poskytli informace, jak se v různých zemích ve veřejném zájmu snížení těchto rizik vyrovnávali specifickými právními úpravami své legislativy k větší hladkosti výstavbového procesu. Zdá se však, že pracovníci připravující SZ se s těmito informacemi neseznámili a jsme zajedno s doc. Rozsypalem, že výsledek je značně formalistní na úkor věcnosti procesu.

V našem právním řádu jsme vždy viděli jako nejpotřebnější krok zavést jednoduchou větou do SZ vědomí spoluzodpovědnosti investora za řádné ošetření těchto rizik správným geotechnickým průzkumem. Stalo se tak oficiální připomínkou ČKAIT, že: „**Základová půda je součástí stavby; její vlastnosti v rozsahu potřebném pro návrh a realizaci je proto třeba stanovit geotechnickým průzkumem.**“ Investor přeci vkládá do stavby svůj podíl vlastnictvím pozemku se základovou půdou a jejími inherentními geotechnickými riziky. Základová půda (správnější termín než v článku uváděné „podloží“, jak ostatně potvrdilo přijetí této pojmové připomínky Komory do SZ) je obecně součástí stavby. Je svébytným vstupním materiálem, který spolupůsobí se stavební konstrukcí. Mělo by tedy být v prvotním zájmu stavebníka poskytnout doklad o kvalitě tohoto vkladu a tím může být jen řádný geotechnický průzkum. V tomto ohledu upozorňuje doc. Rozsypal v souladu s AG velmi správně, že v našich poměrech je k tomu nutno vytvořit právní oporu v samotném SZ.

MMR skutečně tuto klíčovou tézi zcela pominulo, ačkoli byla podrobně rozpracována již v úvodní analýze pro připomínkování podané ČKAIT koncem roku 2018 [2]. Je snad možné, že byly tyto informace vyloučeny prvotním zpracovatelským týmem HK z přípravy a k dalším rukám v MMR se ani nedostaly?

Jsme přesvědčeni, že tento nepřímý odkaz na Eurokód 7 má v SZ být. Eurokód 7 dnes přesně určuje veškeré požadavky na geotechnický průzkum. Vylučuje tak všechna nedorozumění vyplývající z ostatních návazných předpisů, které jsou v této záležitosti zcela zastaralé, nedokonalé a zmatečné, jak podrobně poukazuje i doc. Rozsypal. Je třeba důrazně připomenout, že v denní praxi geotechniky již dlouho platí rozsáhlý řetězec hlavních standardů ČSN EN na provádění speciálních

geotechnických prací. V těchto normách jsou zavedeny unifikované bloky, v nichž je vždy striktně požadován jen **geotechnický průzkum podle Eurokódu 7** - nikoli jakýsi geologický či inženýrskogeologický atd.

Argumentace MMR k platnosti a využitelnosti současných vyhlášek tuto zaostalost jen dále dokládá. Například použitá citace z § 18, odst. 1, Vyhl. č. 268/2009 Sb. Poukazuje na „normové hodnoty“, které však již po zrušení předchozí normy pro zakládání dlouho neexistují. A dovolává se rovněž tam neexistujícího explicitního odkazu na Eurokód 7. Budoucí úpravy prováděcích vyhlášek je samozřejmě nutno urychlit a aktualizovat. Zřetelné odkazy na Eurokód 7 tam budou nezbytné. Musíme však čekat další dlouhé roky?

Současná verze SZ nerespektuje faktický vývoj a situaci ve výstavbě, ale petrifikuje zaostalost našeho právního rámce, místo aby ho inovovala. V rekodifikaci stavebního práva přispívá ke zmatku také neřešení podstatné diskontinuity mezi geologickým (GZ) a stavebním zákonem, poznovu dokládáné i doc. Rozsypalem. Průzkumné práce tak může provádět jen geolog, ten ovšem z principu nemá stavební vzdělání a tudíž ani odpovědnost k výsledku své práce ve výstavbě. Pravomoci a odpovědnosti musí být přeci v procesu výstavby vzájemně provázané. GZ by měl jednoznačně stanovit odkaz na geotechnický průzkum. Stávající inženýrskogeologický průzkum pro územní plánování by měl zohlednit i základní geotechnické podmínky pro novou stavební činnost v takto vymezených lokalitách. A SZ by měl na tyto skutečnosti navazovat.

MMR se sice ohrazuje proti závěru článku doc. Rozsypala, že pokud nebudou kritizované nedostatky v řešení rekodifikace SZ a souvisejících dokumentů vyřešeny, bude odpovědnost za případné vzniklé vícenáklady na MMR. Pomíjí se zde však ještě závažnější důvod veřejného zájmu, a to jsou škody způsobené úrazy a dokonce ztráty životů lidí, vznikající při nehodách staveb v důsledku nedostatečně ošetřených geotechnických rizik. Autoři AG na tyto souvislosti ve svých člancích odbornou veřejnost dlouhodobě a soustavně upozorňovali.

AG proto apeluje na MMR, aby zvažilo uvedené nedostatky v rekodifikaci SZ a pokusilo se je v dalším postupu projednávání napravit ve smyslu připomínek ČKAIT.

Ing. Jindřich Řiřica a doc. Ing. Jan Masopust, CSc.
Předseda a místopředseda AG ČKAIT

2. 11. 2020

[1] Masopust, J. a kol.: Rizika prací speciálního zakládání staveb, ČKAIT 2011, 136 str.

[2] Poznatky z činnosti autorizovaných osob podle platné právní úpravy- obj. list č.1125/2018 – ČKAIT 13.12.2018 – viz Obor geotechnika (geotechnické konstrukce) str. 23–28